

דף לז.

עין משפט א.

חור"מ סימן פז סעיף כח

כח. לא. יתומים קטנים שיש להם מלוה ביד אחרים **ש** א"צ פרוזבול, וכן **ת** מי שחייב לקופת צדקה או לביהנ"ס אינו משמט.

עין משפט ב.ג.ה.ז.

חור"מ סימן פז סעיף כב

כב. כה. אין כותבין פרוזבול אלא **א** על הקרקע שיש ללוה, ואפי' קרקע **ב** כל שהוא, ואפי' עציץ נקוב מונח ע"ג יתדות באויר, ואפי' שאין מקום היתדות של הלוה מהני. ואפי' אין ללוה כלל קרקע **ג** ויש למי שחייב לו, או לערב או למי שחייב לערב, כותבין.

כב. כו. אפי' שאין קרקע לא ללוה ולא לערב, ויש קרקע למלוה או למי שחייב למלוה, הרי **ד** מזכהו לאותו קרקע ללוה אפי' ע"י אחר, ואפי' שלא בפניו, וכותבין עליו פרוזבול.

* ואם הלוה לפנינו **ה** וצועק ואומר שאינו רוצה לזכות בקרקע של אחרים, אין מזכין לו בעל כורחו

- ש.** הן חוב שלהם הן חוב שירשו מאביהם דבי"ד הם אביהם של היתומים, ושטרותיהם כמי שמסורין לבי"ד דמי, מימרא דרב יהודה אמר שמואל שם.
- ת.** הרשב"א מהא דא"ר יוסף יד עניים אנן בב"ק ל"ו ע"ב.
- א.** ממשנה ו' פ' י' משביעית, ופי' הר"ש שם הטעם משום דאז נחשב השטר כגבוי ביד בי"ד ולא קרינן ביה לא יגוש. ועיין בפעמוני זהב סעיף כ"ב מה שהסתפק.
- ב.** וכתבו התוס' כגיטין שם בשם הרשב"ם משום שהוא שוה כל החוב, דאין אונאה לקרקעות ורש"י פי' בענין אחר.
- ג.** ברייתא דהלל שם בגיטין ל"ז ע"א.
- ד.** כ"כ הטור והרא"ש והר"ן בגיטין, והטעם דקולא הקילו בפרוזבול אע"פ שהוא חוב לו יכול לזכותו.
- ה.** כ"כ הר"ן בפ' השולח מבתרא קל"ח ע"א ורשב"ם שם ד"ה כאן בצוות.

עין משפט ד.

חור"מ סימן סז פעיף כג

כז. אפי' השאילו ללוה מקום תנור וכירים כותבין עליו פרוזבול. וה"ה השכירו לו.

עין משפט ו.

חור"מ סימן סז פעיף כ

כג. תלמידי חכמים שהלוו זא"ז, והמלוה מסר דבריו לתלמידים ואמר להם מוסרני לכם שכל חוב שיש לי שאגבנו כ"ז שארצה, אינו צריך לכתוב פרוזבול מפני שהם יודעים ששמיטת כספים בזה"ז מדרבנן, ובדברים בלבד נדחית ואינה משמטת.

* ואין חילוק אם המלוה בעיר הדיינים^ח, או לא כי יכול לומר שלא בפני הדיינים אני מוסר שטרותי לבי"ד פלוני, שבעיר פלונית

עין משפט זז.

חור"מ סימן פו פעיף א

א. לוי שחייב מנה לשמעון, ושמעון חייב מנה לראובן, מוצאים מלוי המנה ונותנים אותו לראובן^ט, בין אם נתחייב לוי לשמעון בשעה שלוה מראובן, בין נתחייב לו אחרי זה^י, ואין חילוק בין מלוה בשטר^כ למלוה בע"פ, אלא כיון ששני הלווים מודים כל אחד למלוה שלו,

ו. כ"כ בעל העיטור והוא מימרא דרב יהודה שם בגיטין. ועיין ב"י וסמ"ע והגאון באות מ"ח הביא ראייה שם.

ועיין בח"ס סי' נו"ן שהקשה השואל דא"כ איך משכחת מי שאינו ראוי לפרוזבול למי אין בית דירה בהשאלה או בשכירות, ותירץ דמשכחת מי שסומך על שולחן אחר ויכול לסלקו כל שעה, א"נ הדר בחצר חבירו שלא מדעתו דא"צ להעלות לו שכר משעבר ודר בו, ומ"מ הבעלים יכולים לסלקו בכל שעה ע"ש. סמ"ע ס"ק מ"ה.

ז. רמב"ם שם והוא מגיטין ל"ז רבנן דרב אשי מסרי מיליהו להדדי.

ח. והוא מהרא"ש, וכך כתב הרשב"א והר"ן בשם הרמב"ן, והגאון ציין מירושלמי אפי' נתונים ברומי ופי' המרדכי לדיינים. עיין שם באות ל"ה.

ט. טור וכרבי נתן בברייתא בכתובות י"ט ע"א ובכמה מקומות בש"ס. והוכיחו התוס' בגיטין ל"ז ע"א ד"ה מדרבי נתן מפלוגתא דאביי ורבא בפסחים ל"א ע"א דהלכה כרבי נתן, וכן פסק הרמב"ם בפ"ב ממלוה הלכה ו'.

י. כתב הש"ך בס"ק א' דלא כדעת הר"י אור זרוע המובא בהגהות אשרי פרק שור שנגח שמחלק בזה, והביאו הב"י כאן, וכן נראה עיקר וכן פסק המהרש"ל בפ"ד דקמא.

כ. כ"כ בעה"ת בשער נ"א ח"א ס"ה.

מוצאים מלוי ונותנים לראובן, ובכל ענין שיתחייב לוי לשמעון ^ל בין דרך הלואה, או דרך מקח וממכר, או שכירות. וזהו דין שעבודא דרבי נתן.

הגה: ב. ראובן שיש בידו משכון מהגוי, והגוי חייב לשמעון, י"א ^מ שיכול שמעון לפדות המשכון מראובן ונותן לו קרן וריבית שעלה עליו ^נ, וגובה את חובו מן המותר במשכון, והכריע הרמ"א דכן נראה דמאחר שאין לגוי לפרוע בענין אחר יש לשמעון כל זכויות הגוי, ואע"פ שיש מי שחולק ^ס בזה נראה לדון כן.

חור"מ סימן סז סעיף ב

עין משפט ט.י.כ.

ג. השביעית משמטת בין מלוה ע"פ בין מלוה בשטר ואפי' ^ע יש בו אחריות. ואפי' הלוהו על שדהו והמלוה אוכל פירות ומנכה בכל שנה

ל. בדרך הלואה מרבי נתן עצמו בכתובות י"ט ע"א, ובדרך מקח וממכר מפסחים ל"א ע"א, ובדרך שכירות מקידושין ט"ו ע"א. וכתב בהגהות אשרי פ' ד' וה' דדין דרבי נתן שייך נמי בחוב של הלואה, ובמפקיד ונפקד, ובניזק, ובשכירות ובגזול ונגזל, ואין חילוק אם שניהם הלואה או אחד פקדון והשני שאר חוב ובכל תביעות שבעולם שייך דין זה, וגם בדינא דגרמי לרמב"ן דהוי דאורייתא שייך דינא דרבי נתן, וא"כ אף במוסר מוצאין מדר' נתן. והש"ך הסיק דאפי' דינא דגרמי מדרבנן מוצאין ממנו מדר' נתן כיון שחייב לו מדרבנן וכל דתקון רבנן כעין דאורייתא תקון, אף דהוי קנסא היכא דמצינן לגבות ממנו גובים, ולא מצינו בשום מקום בש"ס ופוסקים לחלק בדר' נתן בחוב שהוא מדרבנן, ש"ך ס"ק ב'.

ובנתיבות בחידושים ס"ק א' הביא מאו"ת שבדבר שנותנים לו בתורת צדקה לא שייך דינא דרבי נתן, ואפי' הגיע ליד הלוה אין המלוה יכול לטרוף מהן, דאין בזה משום שיעבוד נכסים, אבל מ"מ החיוב מוטל עליו לשלם מכל מה שהגיע לידו אם יש בידו יותר מכדי סידור בעל חוב. ועיין עוד בש"ך ס"ק ג' בשם הרמב"ם ממתנות עניים בפ"ו, ועיין בסי' צ"ט סעיף ד' בהגה"ה.

מ. תשובת מהרי"ל סי' קפ"ח. והוא שאין לחוש שיבא היזק לראובן מזה. סמ"ע ס"ק ג'.

נ. והש"ך בס"ק ד' כתב דאם הלוהו על שנה ובא לפדות תוך שנה צריך ליתן לו ריבית של כל השנה. וכך הוכיח מסי' ע"ב סעיף מ' ומתשובת הרשב"א שהביא הב"י בסי' ק"ד. ועיין בסי' קצ"ד סעיף ב' בהרמ"א.

ס. והוא הרשב"א בתשובה ח"ז סי' קי"ג.

ע. דמ"מ מחוסר גוביינא סמ"ע ס"ק ז'. אבל דעת המהרי"ק שאינו משמט אם יש בו אחריות והב"י תמה עליו.

מחובו הרי זה משמט אם הוא פ' במקום שיכול הלוח לסלקו מהקרקע בכל עת שיביא לו מעותיו.

עין משפט ל.

ח"מ סימן סז סעיף יב

יד. המלוה על המשכון אינו משמט ז' החלק שכנגד המשכון, וי"א גם היתר על המשכון אינו משמט.

עין משפט מ.

ח"מ סימן סז סעיף יא

יא. המוסר שטרותיו לבי"ד, ואמר להם אתם תגבו לי חובי ז' אינו משמט.

עין משפט נ.

ח"מ סימן עב סעיף ב

ב. ד. המלוה את חבירו על המשכון ר' בין שהלוהו כסף או פירות, בין

פ. אבל אם הוא במקום שאינו יכול לסלקו עד סוף זמנו אין שביעית משמטת, וה"ה אם סיים לו שדה בהלוואתו אינו משמט, דהוי מיוחד יותר לחובו, וכגבוי דמי כ"כ בסמ"ע, אבל הרשב"א ס"ל אפי' אפותיקי מפורש משמט, הביאו הב"י.

וכל שאינו יכול לסלקו אפי' יום אחד מקרי מקום שאינו יכול לסלקו.

צ. הרמב"ם משבועות מ"ד ע"ב וכיון שיש לו בידו משכון לא שייך ביה לא יגוש, והי"א הוא הרא"ש הסובר כאן שמתחילה נטל המשכון נגד כל ההלוואה הו"ל כאילו יש בידו

משכון על הכל. ולפי"ז במשכנתא שלוקחים מהבנק והבית ממושכן להם אינו משמט.

ק. ממשנה ב' פ' י' דשביעית וכמו שפירשו התוס' שם במכות דף ג'. וכתב הסמ"ע בס"ק כ"ב דאין זה כדין פרוזבול שבסעיף י"ח, דשם בפרוזבול אינו מוסר גוף השטר חוב ביד ביה"ד, אלא אומר בפניהם בע"פ שמוסר בידם החובות, ומשום כך צריך שיכתבו לו הבי"ד, אבל כאן המדובר שמוסר השטר חוב בעצמו לבי"ד בידם, ולכן לא צריך כתיבה.

ר. ממשנה במציעא פ' ע"ב, ורמב"ם פ"י מהלכות שכירות וכת"ק שם. ובין שמשכנו בשעת הלוואתו או אח"כ. כ"כ הטור הרי"ף והגאונים, וכתב הר"ן בסוף שבועות הדיינים בשם הרמב"ן בדף מ"ד ע"א דלשיטת הגאונים מה שאמרו אימור דא"ר משכנו שלא בשעת הלוואתו וכו' אינו אלא דחיה בעלמא והאמת שאפי' בשעת הלוואתו וכן משמע מפ' כל שעה בפסחים דף ל' ע"ב ובפ' השולח נ"ז ע"א.

שמשכנו בשעת הלואתו^ש או שלא בשעת הלואתו^ת, הרי הוא שומר שכר^א על המשכון^ב.

ש. והש"ך האריך ופסק דבמשכנו שלא בשעת הלואתו חייב אפי' באונסין. ואם המשכון הוא מהדברים הצריכים כגון כד ומחרישה כמבואר בסי' צ"ו חייב באונסין לכו"ע, כיון שכל זמן שהמשכון תחת ידו של המלוה אינו יכול למוכרן ולא לתבוע חובו כמבואר בסי' צ"ו סעיף כ"ב והוי כאפותיקי מפורש. אבל בדברים שאינו חייב להחזיר ללוה משום השבת העבט לא הוי רק שומר שכר. ועיין בנתיבות בחידושים ס"ק י"ד.

ת. ומשכנו שלא בשעת הלואתו רק כשמשכנו ע"פ בי"ד, או ע"י עצמו בזמן שלבי"ד היה רשות למשכנו, כגון אחר זמן הפרעון, או בתוך זמנו והלוה מבזבז נכסיו, דאז לא הוי אלא שומר שכר. ואפי' במקום שחייב באונסין אינו חייב רק כנגד חובו אבל לא ביותר מחובו אבל בזמן שאין רשות לבי"ד למשכנו, והלוה משכן לו מדעתו שלא בשעת הלואתו, הוי כגזלן וחייב באונסין על כל המשכון, כ"כ הש"ך.

א. כרבה משום פרוטה דר"י דהעוסק במצוה פטור ממצוה, ובאותו רגע שעוסק בהלואה או בשיטוח וניעור של המשכון מצוה קעביד ופטור בשעה זו לתת פרוטה לעני, ומשום כך הוי כשומר שכר כל זמן היות המשכון אצלו, ואפי' אחר שכבר פרעו כמבואר בסעיף מ"ג.

ואפי' אם המלוה נתן רשות ללוה לקחת המשכון לביתו לשוטחו ולנערו בכל עת שיצטרך מ"מ המלוה הוי כשומר שכר. ועיין בביאורים ובנתיבות בחידושים בס"ק י'. וכתב בפעמוני זהב שלדעת המחבר שהוא כשומר שכר לאו דוקא אם נתן לחבירו משום חן וחסד שפטור משום פרוטה דרב יוסף אלא אפי' נתן המעות בריוח עיסקא דינו כש"ש, והגם שהש"ך בס"ק כ"א הביא שמהר"י בן לב נסתפק בזה לא הסתפק אלא לדעת הרמ"א שיש לו דין שומר חנים אבל לדעת מר"ן אין מקום לספק, וצא וראה מש"כ הרמב"ם בפ"י מהלכות מתנות עניים שמונה מעלות בצדקה ומעלה ראשונה במי שלוה לחבירו ועושה איתו שותפות, ופסקם מר"ן המחבר ביור"ד סי' רמ"ט סעיף ו' וא"כ יש מצוה בנותן לחבירו מעות להסתחר ומחזיק בידו יותר מהלואה גרידא, וא"כ פשוט הוא שגם בנותן לחבירו בעיסקא לריוח דינו במשכון כשומר שכר. ע"ש.

ב. וי"א דהמלוה על המשכון אינו אלא כשומר חנים לענין שאם דמי המשכון יתרים על החוב אין המלוה נותן ללוה היתרה אלא אבד מעותיו ולא יותר. כ"כ הטור בשם רי"ו והרא"ש, והביא דעה זו ברמ"א, ופרוטה דר"י לא שכיח. וע"כ כתב הרמ"א דמספיקא לא מפקינן ממונא מהלוה. ואפי' תפס המלוה מוציאים מידו ואינו יכול לטעון קים לי כהפוסקים כרבה ודלא כשמואל. ודלא כהש"ך שכתב דמהני תפיסה, ועיין נתיבות ס"ק י"ז דמה ששווה המשכון יותר מהחוב אין להוציא מהמלוה דתפיסה בזה מהני.

אבל אם נגנב או אבד בפשיעה לכו"ע הוי כשומר שכר גם על היתרה מעבר לחובו. והש"ך העלה דשלא בשעת הלואה הוי כשומר שכר גם ביתר מחובו, דכיון שקונה המשכון מדר' יצחק ויכול לקדש בו אשה בההיא הנאה הוי שומר שכר, ועוד כיון שתופסו על כספו בההיא הנאה הוי שומר שכר. וכתב דאפשר שזו היא דעת הרמ"א שכתב וי"א דהמלוה על המשכון הוי שומר חנים והיינו בשעת הלואה. ובקצות בס"ק ו' העיר על הש"ך דגם אם קונה אותו מדר' יצחק לקדש בו אשה אינו קונה אלא כנגד מעותיו וכן מבואר להדיא בתשובת מיימוני לספר משפטים סי' נ"ו.

וכתב הסמ"ע בס"ק ט"ו דטעמו של הטור והרא"ש דאף דס"ל דהוי שומר חנים מ"מ אבד מחובו כנגד המשכון אפי' הלוהו סתם, ואפי' משכנו בשעת הלואה דלא קנהו מדר' יצחק, משום דפסק ר"י וסיעתו כשמואל דאמר אם אמר בשעת הלואה אע"פ שאינו שוה דמי

ה. לפיכך אבד או נגנב המשכון חייב בדמיו, ואם המשכון היה שוה כדמי החוב אין לו עליו כלום, ואם החוב יותר ישלם לו הלואה ההפרש,^ג ואם המשכון שוויו יותר נותן המלוה ללוה את ההפרש.

ו. נאנס המשכון שנלקח בליסטים מזויין, ישבע המלוה שנאנס^ד וישלם הלואה את חובו במלואו.

חובו קבלתיו אם אבד המשכון נאבד כל חובו אפי' המשכון קתא דמגלא, וכיון שהלכתא כשמואל אפי' לא אמר כלום בשעת הלואה דקיבלו על אחריותו לפחות בדמי שוויו וע"כ אבד מחובו כנגד המשכון הגם שהוא שומר חנים ע"ש.

ועוד כתב הסמ"ע דדוקא במשכון של ישראל שהשכינו לטובתו בלא ריבית, אבל אם משכון ישראל לחבירו משכנו של עובד כוכבים ונותן לו ריבית ממנו, נראה פשוט דהו"ל שומר שכר לשלם לו כל דמי המשכון, דהו"ל כאילו הלואה לעובד כוכבים עצמו דאל"כ הרי אסור ליקח הריבית מישראל ע"ש.

ובנתיבות ס"ק ט"ו בחידושים כתב גם במשכון שאין בו דין שומרים כגון בקרקע או בשטר חוב, או שהיה שמירה בבעלים, או משכון של עכו"ם, או כשהיה ההלואה עיסקא דהוי כשמירה בבעלים דכמו שזה מחוייב לשמור המשכון כמו כן מחוייב זה לשמור חלק הפקדון, בכל הנ"ל איבד המלוה מעותיו מטעמא דשמואל הוי כאילו פירש לו שאם יאבד המשכון יאבד מעותיו. ועוד כתב בס"ק ט"ז דאם נגנב חלק מהמשכון ובהנשאר יש בו כדי חובו גובה חובו ממנו דעל היתרון הוא שומר חנים, ואם המשכון קרקע אפי' כתוב בשטר לשון מכירה, מ"מ כיון שהמנהג להחזיר כשהחזיר לו המעות לא הוי אלא משכון, ולכן אם נשרף בפשיעה או באונס הדומה לגניבה ונשאר הקרקע אם כתב בשטר שהשכין לו מתהום ארעא ועד רום רקיעא שמשכון לו גם הקרקע גובה חובו מהקרקע, ואם כתב שמשכון לו הבית בלבד אבד מעותיו, דגם במשכון דמקרקעי אבד ג"כ מעותיו.

ג. ואם פירש בשעת ההלואה שמקבל המשכון בכל החוב אפי' אם קיבל קת של המגל תחת אלף זוז אם אבד המשכון אבד הכל. כ"כ הטור כגירסת ר"ח ור"ת. ואם הלואה על ב' קתות ופירש שמקבל בכל החוב אבד אחד אבד מחצית חובו.

ואם ב' המשכונות שווים שונה, כגון נתן לו במשכון על הלואה של י' זהובים וקתא שוה זהוב אחד ונסכא שוה ג' זהובים, אותם ששה זהובים שאינם מכוסים במשכונות מתחלקים למחצית, ג' זהובים על הקתא וג' זהובים על הנסכא, וע"כ אם אבד הקתא אבד ד' זהובים ואם אבד הנסכא אבד ו' זהובים. והכלל הוא כל המותר שיש מן החוב על המשכונות חולקים על המשכונות שיש לו בשווה. נתיבות בחידושים ס"ק י"א.

ד. אפי' פירש שקיבל אחריות אין הכוונה על האונסין רק על גניבה ואבידה דאונסין לא

שכיח, ודוקא שאין הלואה טוען ברי שלא נאנס אלא אינו יודע דהוי כאיני יודע אם פרעתיך, אבל אם הלואה טוען ברי לי שלא נאנס הוי כפרעתיך ונשבע הלואה היסט ונפטר, ולדעת הסמ"ע אפי' אין ללוה מיגו דפרעתיך כגון הלואה בשטר, או בתוך זמנו, מ"מ נאמן הלואה בשבועה חמורה ונפטר, ולדעת הש"ך בכה"ג שאין ללוה מיגו נשבע המלוה ונוטל. ובנתיבות כתב דהעיקר כהש"ך.

ואם המלוה טוען החזרתי לך המשכון והלוה מכחישו, הלואה נאמן אפי' אין לו מיגו. ואם ידוע שפשע המלוה, ונחלקו בשוויו של המשכון, הלואה נאמן אפי' בלא מיגו. ובכיוורש שיש לו שטר ונזכר בו המשכון לא טוענים להם נאנסו ע"מ להגבותם, אלא אינם גובים כמבואר בסעיף נ"ד. נתיבות ס"ק י"ב.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהוד שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

דף לז:

עין משפט א.ב.ג.

הו"מ סימן פז סעיף לו

לו. מ. המחזיר חוב שעברה עליו שביעית, ^ה יאמר לו המלוה משמט אני וכבר נפטרת ממנו אם אמר לו הלוה אע"פ כן, ורצוני שתקבל יקבל ממנו, ואל יאמר לו בחובי אני נותן לך אלא יאמר לו שלי הם ובמתנה אני נותן לך.

לו. מא. החזיר לו החוב ולא אמר לו כלום מסובב המלוה עמו בדברים עד שיאמר לו שלי הם ובמתנה נתתי לך, ואם לא אמר לו כן לא יקבל ממנו, אלא ^ו יטול הלוה מעותיו וילך לו.

עין משפט ג.ד.

הו"מ סימן פז סעיף לג

לג. לו. נאמן ^ז אדם לומר פרוזבול היה לי ואבד, ולא עוד אלא שפותחין לו ח אולי פרוזבול היה לך ואבד ואם אמר כן נאמן.

הגה: לז. יצא מביה"ד ולא שאלו אותו אם היה לו פרוזבול ואבד. ואח"כ נזכר שהיה לו פרוזבול וחזר לביה"ד אם עדיין לא היה פסק דין נאמן ^ט אבל אחרי פסק דין אינו נאמן.

ה. ממשנה ח' בשביעית שם.

ו. עיין בב"ח מה שכתב ליישב פירוש רש"י שפירש אפי' יכול לתלות אותו שיאמר אעפ"כ ומספיק, והמקיל כרש"י הרי זה זריז ונשכר, כ"כ הש"ך י"א.

ז. מגיטין ל"ז דלא שביק איניש היתירא ואכיל איסורא, וכתבו התוס' שנאמן אפי' בלא שבועה. וכתב הטור בשם תשובת הרא"ש שמעולם לא זכה אדם לפניו בטענה זו באשכנז, כי היה שואלו וחוקרו עד שנתפס בשקרו. ועיין בסמ"ע ס"ק נ"ה דכאן זה בידו למסור שטרותיו לבי"ד או לכתוב פרוזבול.

ח. כ"פ הרמב"ם והטור בשם הרא"ש והר"ן. ועיין בספר פעמוני זהב סעיף ל"ג שהביא מהש"ך בסי' צ"ד ס"ק ח' דאפי' אם טוען הלוה שבודאי לא כתב פרוזבול, ג"כ פותחין לו ושואלים אותו.

ט. מכיון ששתק בשעת פס"ד נראה כמודה, גאון ס"ק נ"ז.

עין משפט ו.ז.

יו"ד סימן רסז פעיף סז

סז. עט. עבד שנשבה אם נתיאש ממנו רבו, כל הפודה אותו לשם עבד ישתעבד בו והרי הוא שלו^י, ואם פדה אותו לשם בן חורין הרי הוא בן חורין^ב.

סז. פ. אם לא נתיאש ממנו רבו ראשון, הפודה אותו לשם עבד נוטל פדיונו מרבו וחוזר לרבו, ואם פדה אותו לשם בן חורין חוזר לרבו ראשון בלא כלום^ל.

עין משפט [ז]

יו"ד סימן רנב פעיף ז

ז. ט. עבד שנשבה כיון שטבל לשם עבדות וקבל עליו עול מצות פודים אותו^מ כישראל שנשבה.

י. ממשנה שם דף ל"ז ע"ב וכת"ק וכרבא.
כ. ויש פוסקים דאם פדאו לשם בן חורין משתעבד בו רבו שני, וי"א דבן פדאו לשם עבד או לשם בן חורין ישתעבד לרבו ראשון. ש"ך ס"ק פ"ג, ועיין בב"י.
ל. הרמב"ם בפ"ח דין ט"ו מהלכות עבדים.
מ. שם בגיטין בדף מ"ו-מ"ז. ועיין בספר ראשון לציון שהאריך לדון אם פודין אותו ויחזור להיות עבד או בן חורין, והעלה דפודין אותו ויחזור להיות עבד. ועיין בגיטין ל"ז ע"ב.